

W związku z jakiego rodzaju czynem zabronionym mogę otrzymać kompensatę?

W greckich przepisach dotyczących kompensaty dla ofiar przestępstw z użyciem przemocy uwzględniono następujące przestępstwa popełniane na terytorium Grecji:

umyślne przestępstwa z użyciem przemocy oraz przestępstwa, o których mowa w następujących artykułach kodeksu karnego: **art. 323A** (handel ludźmi):

- niewolnictwo lub praca o podobnym charakterze,
- poddaństwo,
- praca przymusowa lub zmuszanie do żebractwa (wyzysk),
- zmuszanie do popełnienia przestępstwa,
- pobieranie komórek, tkanek lub organów z ciała ofiary,
- zmuszanie do udziału w czynnościach, praktykach lub inscenizacjach seksualnych, a także do pracy lub usług służących wywołaniu pobudzenia seksualnego (wyzysk na tle seksualnym) lub
- małżeństwo zawarte pod przymusem; **art. 336 – gdy ofiarą jest małoletni** (przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub sutenerstwo); art. 339 ust. 1 i 3 (czynności seksualne z udziałem małoletnich); art. 342 ust. 1 (niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych); art. 348A (pornografia dziecięca); art. 348B (nagabywanie małoletnich w celach seksualnych); art. 348C (przedstawienia pornograficzne z udziałem małoletnich) oraz art. 351A (czynności seksualne z udziałem małoletnich w celach zarobkowych).

W związku z jakiego rodzaju uszczerbkiem na zdrowiu mogę otrzymać kompensatę?

Z tytułu każdego umyślnego przestępstwa z użyciem przemocy fizycznej lub groźby użycia przemocy fizycznej, które skutkuje śmiercią ofiary lub ciężkim uszczerbkiem na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym oraz b) z tytułu każdego umyślnego przestępstwa z użyciem przemocy fizycznej lub groźby użycia przemocy fizycznej zagrożonego karą pozbawienia wolności w większym wymiarze (*kátheirxi*).

Od 1 stycznia 2010 r. pracownikom zakładów karnych będącym ofiarami umyślnego przestępstwa z użyciem przemocy, które spowodowało u nich niepełnosprawność lub poważne kalectwo i które popełniono w Grecji, przysługuje nieprzerwane płatne zwolnienie chorobowe, dopóki właściwa komisja lekarska nie orzeknie, że są zdolni do pracy.

Czy mogę otrzymać kompensatę, jeżeli jestem bliskim lub osobą pozostającą na utrzymaniu ofiary czynu zabronionego zmarłej w następstwie jego popełnienia? Kto z bliskich lub jakie osoby pozostające na utrzymaniu ofiary czynu zabronionego mogą otrzymać kompensatę?

Kompensata przysługuje członkom rodziny ofiary, tj. jej małżonkowi, osobie innej lub tej samej płci pozostającej z ofiarą w stałym i długotrwałym związku, narzeczonemu lub narzeczonej, krewnym lub spowinowaconym w linii prostej, rodzicom adopcyjnym i dzieciom przysposobionym, rodzeństwu, małżonkom lub narzeczonemu rodzeństwa, pozostającym na utrzymaniu ofiary dzieciom i rodzicom, a także innym osobom pozostającym na jej utrzymaniu.

Czy mogę otrzymać kompensatę, jeżeli jestem bliskim lub osobą pozostającą na utrzymaniu ofiary czynu zabronionego, która pozostała przy życiu? Kto z bliskich lub jakie osoby pozostające na utrzymaniu ofiary czynu zabronionego mogą otrzymać kompensatę w tym przypadku?

W takim przypadku kompensata przysługuje wyłącznie bezpośrednim poszkodowanym, tj. samym ofiarom.

Czy mogę otrzymać kompensatę, jeżeli nie jestem obywatelem państwa członkowskiego UE?

Grecki Urząd ds. Kompensat (Archí Apozimfosis) wypłaca kompensaty ofiarom umyślnych przestępstw z użyciem przemocy, jeżeli przestępstwo popełniono na terenie Grecji, a miejsce zamieszkania (*katoikia*) lub miejsce zwykłego pobytu (*siníthi diámoní*) ofiary znajduje się na terytorium Grecji, innego państwa członkowskiego UE lub państwa trzeciego w przypadkach, o których mowa w art. 323A kodeksu karnego. W tym kontekście nie rozróżnia się obywateli UE i obywateli państw trzecich.

Czy mogę dochodzić kompensaty od państwa, jeżeli w nim mieszkam lub z niego pochodzę (jest to państwo mojego zamieszkania lub obywatelstwa), nawet jeżeli czyn zabroniony został popełniony w innym państwie członkowskim UE? Czy mogę tak uczynić zamiast dochodzić kompensaty w państwie, w którym doszło do popełnienia czynu zabronionego? Jeżeli tak, na jakich warunkach?

Jeżeli przestępstwo popełniono w innym państwie członkowskim UE, ofiary, których miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu znajduje się w Grecji, mają prawo do złożenia wniosku wyłącznie do greckiego organu pomocniczego (Archí Syndromís) w celu uzyskania rozsądnej i właściwej kompensaty od organu ds. kompensat danego państwa członkowskiego, zgodnie ze szczególnymi warunkami przewidzianymi w prawie tego państwa.

Czy aby móc dochodzić kompensaty, muszę zawiadomić policję o popełnieniu przestępstwa?

Tak, stosowne zawiadomienie należy złożyć w prokuraturze lub na policji w terminie trzech miesięcy – w przeciwnym razie wykrycie sprawcy może okazać się niemożliwe. Jeżeli z powodu siły wyższej ofiara nie mogła złożyć zawiadomienia o przestępstwie popełnionym na jej szkodę, bieg trzymiesięcznego terminu rozpoczyna się w chwili ustania działania tej siły.

Czy muszę czekać na zakończenie dochodzenia policyjnego lub postępowania karnego, zanim wystąpię o kompensatę?

Tak, ponieważ ofiara uzyskuje prawo do kompensaty w chwili:

- gdy zostanie wydane prawomocne orzeczenie – jeżeli sprawca nie ma środków koniecznych do wypłaty odszkodowania/zadośćuczynienia;
- gdy akta sprawy zostaną zarchiwizowane w rejestrze nieznanymi sprawcami – jeżeli sprawca nie został wykryty lub
- gdy akta sprawy zostaną zarchiwizowane na mocy postanowienia wydanego przez właściwego prokuratora, prawomocnego postanowienia o umorzeniu postępowania, prawomocnego wyroku uniewinniającego lub ostatecznego zakończenia postępowania w inny sposób – w przypadku zaistnienia okoliczności wyłączających odpowiedzialność karną sprawcy.

Czy muszę dochodzić najpierw odszkodowania od sprawcy – jeżeli został zidentyfikowany?

Tak, ponieważ w przypadkach wskazanych w lit. a) i c) powyżej (tj. jeżeli sprawca nie ma środków koniecznych do wypłaty odszkodowania/zadośćuczynienia lub w przypadku zaistnienia okoliczności wyłączających odpowiedzialność karną sprawcy) ofiara może złożyć wniosek o tego rodzaju kompensatę wyłącznie wówczas, gdy nie może w żaden inny sposób uzyskać zaspokojenia roszczenia przysługującego jej wobec sprawcy, a fakt ten stwierdził sąd w prawomocnym wyroku.

Jeżeli sprawca nie został zidentyfikowany lub skazany, czy jestem nadal uprawniony do otrzymania kompensaty? Jeżeli tak, jakie dowody powinienem przedstawić na potwierdzenie mojego roszczenia?

Tak, ofiara uzyskuje prawo do ubiegania się o kompensatę od Urzędu ds. Kompensat, jeżeli sprawca nie został wykryty, z chwilą zarchiwizowania akt sprawy w rejestrze nieznanymi sprawców.

Czy istnieje termin do wniesienia wniosku o kompensatę?

Osoba uprawniona lub jej pełnomocnik muszą złożyć wniosek o kompensatę do Urzędu ds. Kompensat w terminie roku od dnia powstania roszczenia.

Jakie straty i wydatki zostaną pokryte przez kompensatę?

a) W przypadku ofiary czynu zabronionego:

szkoda majątkowa (szkoda niedotycząca kondycji psychicznej):

koszty związane z leczeniem poniesionego uszczerbku na zdrowiu (leczenie – ambulatoryjne i szpitalne, rehabilitacja);

utrata zarobków w trakcie leczenia oraz po jego zakończeniu (w tym utracone zarobki i utrata lub obniżenie zdolności do zarabiania na swoje utrzymanie itd.);

szkoda niemajątkowa (krzywda):

wsparcie psychiczne i psychologiczne;

zmiana środowiska i adresu (wyprowadzka i zakup niezbędnych dóbr konsumpcyjnych);

b) w przypadku osób uprawnionych lub bliskich ofiary:

szkoda majątkowa (szkoda niedotycząca kondycji psychicznej):

koszty pogrzebu;

koszty leczenia (np. terapia dla członka rodziny, leczenie ambulatoryjne i szpitalne, rehabilitacja);

utrata wsparcia lub możliwości.

Czy kompensata zostanie wypłacona jednorazowo, czy będzie wypłacana w miesięcznych ratach?

W formie jednorazowej płatności.

W jaki sposób moje zachowanie w związku z czynem zabronionym, moja karalność lub brak mojej współpracy w toku postępowania o kompensatę wpływają na otrzymanie kompensaty lub jej wysokość?

Przy określaniu kwoty kompensaty uwzględnia się, czy ofiara w jakikolwiek sposób przyczyniła się do popełnienia przestępstwa.

Ponadto kompensata nie przysługuje, jeżeli w toku postępowania karnego ofiara nie współpracowała z organami, tj. z nieuzasadnionych przyczyn nie zapewniała im pomocy, a w szczególności jeżeli odmówiła składania zeznań bądź zataiła dowody rzeczowe lub ich nie przedstawiła, utrudniając tym samym wykrycie sprawy.

W jaki sposób moja sytuacja finansowa może wpłynąć na szansę otrzymania przeze mnie kompensaty lub na wysokość kwoty?

Sytuacja finansowa ofiary nie ma wpływu na prawo do kompensaty ani jej wysokość.

Czy istnieją jeszcze inne kryteria, które mogłyby wpłynąć na szansę otrzymania przeze mnie kompensaty lub wysokość kwoty?

Kompensata nie przysługuje w następujących przypadkach:

a) jeżeli czyn miał miejsce między członkami organizacji przestępczej, gangu lub grupy terrorystycznej;

b) jeżeli ofiara umyślnie nie złożyła zawiadomienia o przestępstwie popełnionym na jej szkodę w terminie trzech miesięcy, utrudniając tym samym wykrycie sprawcy (ale jeżeli ofiara nie złożyła zawiadomienia o przestępstwie popełnionym na jej szkodę z powodu siły wyższej, bieg trzymiesięcznego terminu rozpoczyna się w chwili ustania działania tej siły);

c) jeżeli w toku postępowania karnego ofiara nie współpracowała z organami, tj. z nieuzasadnionych przyczyn nie zapewniała im pomocy, a w szczególności jeżeli odmówiła składania zeznań bądź zataiła dowody rzeczowe lub ich nie przedstawiła, utrudniając tym samym wykrycie sprawcy; oraz d) w każdym innym przypadku, w którym w świetle szczególnych okoliczności żądanie kompensaty stanowi nadużycie praw.

Przy określaniu kwoty kompensaty uwzględnia się to, czy ofiara w jakikolwiek sposób przyczyniła się do popełnienia przestępstwa, a ponadto wszelkie koszty poniesione przez grecki Skarb Państwa w związku z hospitalizacją ofiary oraz wszelkie inne kwoty otrzymane przez ofiarę od sprawcy, służb zabezpieczenia społecznego lub z dowolnego innego źródła.

W jaki sposób zostanie obliczona kompensata?

Kwotę kompensaty określa się zgodnie z prawem greckim, z zastrzeżeniem wszystkich przepisów szczególnych.

Czy istnieje kwota minimalna/maksymalna kompensaty?

Nie.

Czy oczekuje się ode mnie podania we wniosku o kompensatę określonej kwoty? Jeżeli tak, czy dostanę instrukcje dotyczące sposobu jej obliczenia lub innych kwestii?

Tak, formularz wniosku zawiera specjalne pole, które należy wypełnić.

Czy kompensata wypłacana przez właściwy organ zostanie pomniejszona o odszkodowanie, które otrzymam z tytułu poniesienia szkody z innych źródeł (od pracodawcy lub z prywatnego systemu ubezpieczeń)?

Tak, w formularzu wniosku należy podać wnioskowaną kwotę kompensaty i kwoty wszelkich innych otrzymanych kompensat/odszkodowań, tak aby można było uwzględnić wszelkie koszty poniesione przez grecki Skarb Państwa w związku z hospitalizacją ofiary oraz wszelkie inne kwoty otrzymane przez ofiarę od sprawcy, służb zabezpieczenia społecznego lub z dowolnego innego źródła.

Ofiara zostanie również poproszona o podanie szczegółowych informacji na temat sytuacji, która powstała w następstwie szkody. Oznacza to, że ofiara zostanie poproszona o wskazanie i przedstawienie wszystkich dowodów potwierdzających koszty leczenia, opłaty z tytułu hospitalizacji lub koszty pogrzebu oraz dowodów potwierdzających wszelką utratę zarobku lub obniżenie dochodu, zwiększenie wydatków lub niezdolność do pracy wskutek szkody wyrządzonej domniemanym przestępstwem.

Czy mogę otrzymać zaliczkę na poczet kompensaty? Jeżeli tak, na jakich warunkach?

Nie.

Czy po wydaniu przez organ rozstrzygnięcia w sprawie kompensaty mogę otrzymać kompensatę uzupełniającą lub dodatkową (ze względu na zmianę okoliczności lub pogorszenie stanu zdrowia itp.)?

Urząd ds. Kompensat nie ustalił wyraźnie warunków otrzymania uzupełniającej lub dodatkowej kompensaty. W prawie greckim przewidziano jednak taką możliwość w razie zmiany okoliczności lub pogorszenia stanu zdrowia ofiary.

Jakie dokumenty należy załączyć do wniosku o kompensatę?

W zależności od okoliczności konkretnej sprawy wymagane są następujące dokumenty potwierdzające:

dowód tożsamości, paszport lub zaświadczenie o stanie cywilnym;

zezwolenie na pobyt lub potwierdzenie wpłynięcia wniosku o przedłużenie zezwolenia na pobyt;

właściwy dowód pokrycia kosztów pogrzebu i kosztów leczenia;

akt zgonu ofiary lub orzeczenia lekarskie potwierdzające rodzaj poniesionego uszczerbku, czas trwania niepełnosprawności i charakter wszystkich skutków dla zdrowia, a także orzeczenia o trwałej niepełnosprawności wskazujące stopień tej niepełnosprawności;

informacje na temat dochodu uzyskanego w roku poprzedzającym złożenie wniosku oraz w roku poprzedzającym zdarzenie (wymiar podatkowy ustalony przez właściwy organ podatkowy lub deklaracja o wysokości dochodów złożona przez ofiarę lub jej partnera życiowego, partnera pozostającego z ofiarą w związku cywilnym lub inną osobę pozostającą z ofiarą w stałym związku);

zaświadczenie o złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa / zgłoszeniu jego popełnienia;

odpis właściwych prawomocnych wyroków lub postanowień sądu bądź zaświadczenie o zakończeniu postępowania;

zaświadczenie o wypłaceniu lub niewypłaceniu powiązanych kwot z innych źródeł (funduszu ubezpieczeniowego pracodawcy, prywatnego zakładu ubezpieczeń);

wszelkie inne dokumenty, które mają istotne znaczenie dla sprawy lub stanowią dowód utraty zarobków lub obniżenia dochodu ofiary, zwiększenia jej wydatków lub niezdolności do pracy.

Czy istnieją opłaty administracyjne lub inne należności, które należy uiścić w chwili wniesienia wniosku oraz w trakcie jego rozpatrywania?

Tak, zanim sprawa zostanie rozpatrzona przez Urząd ds. Kompensat, należy uiścić opłatę w wysokości 50 euro; w przeciwnym razie wniosek zostanie odrzucony.

Jaki organ rozstrzyga w sprawie wniosków o kompensatę (w sprawach krajowych)?

Urząd ds. Kompensat.

Na jaki adres należy wysłać wniosek (w sprawach krajowych)?

Na adres organu pomocniczego lub bezpośrednio na adres sekretariatu Urzędu ds. Kompensat.

Czy muszę być obecny w trakcie postępowania lub w czasie rozpatrywania mojego wniosku?

Nie jest to konieczne. W razie potrzeby ofiara zostanie wezwana do stawiennictwa.

Jeżeli miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu ofiary znajduje się na terytorium innego państwa członkowskiego, grecki Urząd ds. Kompensat zwraca się do właściwego organu pomocniczego o przeprowadzenie przesłuchania zgodnie z prawem tego państwa oraz o przesłanie protokołu tego przesłuchania. We współpracy z właściwym organem pomocniczym grecki Urząd ds. Kompensat może również samodzielnie przeprowadzić przesłuchanie zgodnie z prawem greckim – w drodze rozmowy telefonicznej lub wideokonferencji. W takim przypadku grecki Urząd ds. Kompensat nie może zobowiązać wnioskodawcy do stawiennictwa na przesłuchaniu.

Jak długo będę musiał czekać (w przybliżeniu) na decyzję dotyczącą kompensaty?

Urząd ds. Kompensat musi rozpatrzyć sprawę w terminie trzech miesięcy od dnia złożenia wniosku i wydać ostateczną decyzję w terminie trzech miesięcy od dnia rozpoznania wniosku.

Jeżeli nie zgadzam się z rozstrzygnięciem organu, w jaki sposób mogę je zaskarżyć?

Zarówno wnioskodawca, jak i państwo greckie, mają prawo zaskarżyć decyzję Urzędu ds. Kompensat do sądu administracyjnego pierwszej instancji (Dioikitikó Protodikeío). Termin wynosi cztery miesiące.

Gdzie mogę pobrać niezbędne formularze i uzyskać pozostałe informacje dotyczące wnoszenia wniosku o kompensatę?

<https://www.ministryofjustice.gr/wp-content/uploads/2019/08/%CE%A0%CE%91%CE%A1%CE%91%CE%A1%CE%A4%CE%97%CE%9C%CE%91.pdf>

Czy istnieje specjalny numer telefonu, pod który mógłbym zadzwonić, lub strona internetowa, z którą mógłbym się zapoznać?

Nie istnieje specjalny numer telefonu do celów ubiegania się o kompensatę. <https://ministryofjustice.gr/>

Czy w trakcie sporządzania wniosku o kompensatę mogę otrzymać pomoc prawną (pomoc ze strony prawnika)?

W przypadku sporów transgranicznych pomoc prawną przysługuje w sprawach cywilnych (lub gospodarczych), jeżeli miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu ofiary znajduje się w innym państwie członkowskim UE. Pomoc prawną może również polegać na wyznaczeniu adwokata, który udziela porad prawnych w celu rozstrzygnięcia sporu przed wniesieniem sprawy do sądu. Osoby, które mają miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu w Grecji, ale ubiegają się o pomoc prawną w celu uczestnictwa w postępowaniu sądowym lub dokonania czynności procesowej w innym państwie członkowskim UE, również mają prawo do korzystania z usług adwokata do czasu wpłynięcia wniosku o pomoc prawną do właściwego organu innego państwa członkowskiego.

Czy istnieją organizacje wspierające ofiary czynów zabronionych, które mogłyby mi pomóc w dochodzeniu kompensaty?

Ośrodek Badań nad Równouprawieniem Płci (KEThI)

Krajowy Ośrodek Solidarności Społecznej (EKKA)

Sekretariat Generalny ds. Równouprawienia Płci (Genikí Grammatéfa Isótitas ton Fýlon):

<http://www.isotita.gr/>

<http://www.womensos.gr/>

<https://el-gr.facebook.com/WomenSOSgr-242892059153851/>

Grecka Rada ds. Uchodźców (Ellinikó Symvoúlio gia tous Prósfyges)

Amnesty International Grecja

Policja grecka – Wydział ds. Cyberprzestępczości

Ostatnia aktualizacja: 23/12/2020

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.